

บทที่ ๖

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

๖.๑ ข้อสรุป

จากการศึกษาทั้งหมดที่ผ่านมาข้างต้นได้ข้อสรุปว่า การให้ความคุ้มครองทางเอกสิทธิ์แก่สมาชิกรัฐสภาไทย และบุคคลที่เกี่ยวข้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ในกรณีการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์นั้น มีหลักการให้ความคุ้มครองทางเอกสิทธิ์ที่แตกต่างกันในสาระสำคัญดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ มาตรา ๑๑๔

- ให้ความคุ้มครองแก่สมาชิกรัฐสภาผู้กล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนนภายในที่ประชุมวุฒิสภา หรือที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาดทุกกรณี

- เอกสิทธิ์นี้ให้ความคุ้มครองไปถึงการกล่าวถ้อยคำใด ๆ ของสมาชิกรัฐสภาในขณะที่มีการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ด้วย

- ไม่รวมไปถึงผู้ทำการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ในกรณีที่ถ้อยคำที่กล่าวโดยสมาชิกรัฐสภานั้นเป็นหมิ่นประมาทต่อบุคคลที่ ๓ ส่วนผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุม หรือบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นได้รับความคุ้มครองตามเอกสิทธิ์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ มาตรา ๑๓๑
มาตรา ๑๓๒

- ให้ความคุ้มครองแก่สมาชิกรัฐสภาผู้กล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน ภายในที่ประชุมวุฒิสภา หรือที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรและเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาดทุกกรณี

- ในกรณีที่มีการถ่ายถอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ หากถือยาคำของสมาชิกรัฐสภาไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภาและมีความผิดในทางอาญา หรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น สมาชิกรัฐสภาจะไม่ได้รับความคุ้มครองทางเอกสิทธิ์

- ผู้ดำเนินการถ่ายถอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ที่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาได้รับ เอกสิทธิ์คุ้มครองทุกกรณีรวมถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมตามข้อบังคับของรัฐสภา วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรด้วย

จากข้อแตกต่างในสาระสำคัญของการให้ความคุ้มครองทางเอกสิทธิ์แก่สมาชิกรัฐสภาในกรณีการถ่ายถอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ข้างต้นได้นำมาสู่ข้อสรุปในทางความคิดเห็นของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ดังนี้คือ

- ผู้เขียนเห็นว่า การบัญญัติความคุ้มครองทางเอกสิทธิ์แก่สมาชิกรัฐสภาทุกกรณีรวมทั้งการถ่ายถอดการประชุมสภาออกไปภายนอกบริเวณรัฐสภาด้วยตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ นั้นเหมาะสมและถูกต้องตามสภาพหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาผู้ทำหน้าที่เพื่อส่วนรวม อีกทั้งยังสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญของนานาประเทศที่ไม่ได้มีการบัญญัติรัฐธรรมนูญจำกัดเอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภาในกรณีที่กำลังกล่าวอภิปรายในขณะที่มีการถ่ายถอดการประชุมสภา

- การให้ความคุ้มครองทางเอกสิทธิ์แก่สมาชิกรัฐสภาในการกล่าวอภิปรายในที่ประชุมไม่ควรจะคุ้มครองไปถึงกรณีของการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา โดยเฉพาะความผิดฐานหมิ่นประมาทไม่ว่าจะมีการถ่ายถอดการประชุมสภาหรือไม่ก็ตาม เช่นเดียวกับมาตรา ๔๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี้ เว้นแต่ต้องด้วยข้อยกเว้นตามกฎหมายอาญาโดยเฉพาะการกล่าวข้อความจริงที่เป็นประโยชน์

๖.๒ ข้อเสนอแนะ

กรณีประชาชนผู้ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการกล่าวอภิปราย โดยได้รับเอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภานั้น วิธีการบรรเทาความเสียหายก็คือ การพิจารณาสอบสวน การใช้เอกสิทธิ์โดยมิชอบ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในลักษณะเดียวกับคณะกรรมการร่วมพิจารณาเอกสิทธิ์แห่งรัฐสภา

มลรัฐนิวเซาท์เวลส์ ในประเทศออสเตรเลีย ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้เสียหาย
 "ได้มีโอกาสร้องทุกข์และตอบโต้ข้อเท็จจริงให้ประจักษ์ต่อคณะกรรมการ" ดังมี
 รายละเอียดดังต่อไปนี้

๖.๒.๑ การพิจารณาสอบสวนการใช้เอกสิทธิ์โดยมิชอบ (Misuse
 of Privelege) โดยรัฐสภา

จากข้อความในมาตรา ๘ ของ The Bill of Rights ที่
 กล่าวว่า "The Freedom of speech and debates or proceedings in
 Parliament ought not to be impeached or questioned in any
 Court or place out of Parliament" นั้นเราพึงระลึกไว้เสมอว่าเท่ากับเป็น
 การเปิดโอกาสให้รัฐสภาพิจารณาสอบสวนการกล่าวอภิปรายใด ๆ ที่มีชอบโดยตัว
 ของรัฐสภาเองได้

ในกรณีเช่นนี้ ประเทศบางประเทศที่เห็นความสำคัญของเอกสิทธิ์แห่งสมา
 ชิกสภาจึงมีคณะกรรมการเอกสิทธิ์ เพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเอก
 สิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภาซึ่งรวมถึงการพิจารณาสอบสวนถึงการพูดกล่าวอภิปรายในรัฐ
 สภาของสมาชิกด้วยว่าสิ่งที่สมาชิกกล่าวหรืออภิปรายในสภานั้นจะเป็นอันตรายต่อสาระ
 สำคัญแห่งเสรีภาพของบุคคลเพียงใด และควรจะแก้ไขอย่างไรต่อไปรวมถึงการรับ
 พิจารณาเรื่องร้องทุกข์จากผู้เสียหายอันเกิดจากการใช้เอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภาด้วย^๖

อย่างไรก็ตามที่กล่าวมาเป็นเพียงข้อเสนอแนะซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีคณะ
 กรรมการนี้ในประเทศไทยแต่อย่างใดเป็นเพียงการเสนอวิธีเยี่ยงยา หากมีการ
 คุ้มครองทางเอกสิทธิ์แก่สมาชิกรัฐสภา ในกรณีการถ่ายทอดการประชุมต่อไปในอนาคต

๖.๒.๒ สิทธิโต้ตอบของประชาชน (Right of Reply of Citizens)

การคำนึงถึงสิทธิ์ของประชาชนผู้เสียหายอันเนื่องมาจากการกล่าว
 อภิปรายโดยได้รับเอกสิทธิ์ของสมาชิกรัฐสภานั้น นับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อเสรีภาพส่วน
 บุคคลของประชาชนทั่วไป

^๖ The Parliament of the Commonwealth of Australia,
 Ibid, p. 53.

ด้วยเหตุนี้ในคณะกรรมการร่วมพิจารณาเอกสิทธิ์แห่งรัฐสภาของรัฐ
New South Wales ในประเทศออสเตรเลีย จึงตัดสินใจว่าประชาชนที่คิดว่าตนเอง
ได้รับความเสียหาย ควรจะมีสิทธิในการโต้ตอบ" (You Committee has
considered whether a citizen, who considers himself so
defamed, should have a privileged right of reply)

Mr. J. R. Odgers อดีตเลขาธิการของวุฒิสภาได้ให้โอกาสแก่ประชา
ชนผู้คิดว่าตนได้รับความเสียหาย ได้มีโอกาสดำเนินการโต้ตอบถ้าเขาคิดว่ารัฐ
สภาควรรับฟังตนเองบ้าง

...The Procedures of Parliament already Provide
Opportunities For the citizen to reply to Charges made by
member of Parliament under Privilege,...

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสตอบโต้ ข้อกล่าวหาต่าง ๆ
โดยสมาชิกรัฐสภาภายใต้ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์นั้นเป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง
แม้ข้อกล่าวหาต่าง ๆ จะได้พูดออกไปแล้วและปรากฏออกสู่สาธารณะแล้วโดยทางวิทยุ
กระจายเสียงก็ตาม การได้โต้ตอบข้อเท็จจริงให้ประจักษ์ย่อมเป็นการบรรเทาความ
เสียหายลงได้ในระดับหนึ่ง

ดังนั้นหากรัฐสภาจะได้มีการเปิดรับพิจารณาข้อร้องทุกข์ ร้องเรียน
จากประชาชนผู้เสียหายเหล่านี้ โดยคณะกรรมการเอกสิทธิ์ แห่งรัฐสภาย่อมเป็น
หนทางที่สำคัญในการหาจุดสมดุลระหว่างเสรีภาพในการพูดแห่งรัฐสภาและ เสรี
ภาพส่วนบุคคล

"The Parliament House of New South Wales, The
Report of Parliamentary Privilege in New South Wales, p. 127.